

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

AFET YÖNETİMİ ENSTİTÜSÜ

YANGIN ANI ACİL DURUM PLANI

A. YANGININ TANIMI

Yanma

Yanıcı maddenin, ısı ve oksijenle birleşmesi sonucu oluşan kimyasal bir olaydır. Yanma üç unsurun bir araya gelmesi ile oluşur. Yanıcı madde, oksijen ve ısı. Bu olaya “YANGIN ÜÇGENİ” adı verilir.

Yangın

İnsanların yararlanmak amacıyla günlük ihtiyaçlarının bir parçası olarak yakılan ateş dışında oluşan ve yanıcı özellik gösteren katı, sıvı ve/veya gaz maddelerin kontrol dışı yanmasına yangın denir.

B. YANGININ SINIFLARI

- 1. A Sınıfı Yangınlar:** Katı madde yangınlarıdır. (Odun, kömür, kâğıt, tekstil, kauçuk, deri, lâteks v.b) Söndürmek için su, köpük, çok amaçlı kuru kimyevi tozlu (A,B,C) yangın söndürücüler kullanılır veya yanıcı maddenin uzaklaştırılması ile söndürülebilir.
- 2. B Sınıfı Yangınlar:** Yanabilen sıvılar veya sıvı haline gelen katılar bu sınıfa girer. (Alkoller, boyalar, solventler, tinerler, makine yağları, petrol ürünleri (benzin, gazyağı) yağlar v.b) Söndürmek için köpük, çok amaçlı kuru kimyevi tozlu (A,B,C) yangın söndürücüler, karbon dioksit gazlı yangın söndürücüler kullanılır.
- 3. C Sınıfı Yangınlar:** Likit petrol gazı (Metan, LPG, Propan, Bütan, Etilen gibi), hava gazı, hidrojen gibi yanabilen çeşitli gazların (Asetilen v.b) yanması ile oluşan yangınlardır. Elektrikli makine ve hassas cihazların yangınlarını da bu sınıfa dahil edebiliriz. Söndürmek için çok amaçlı kuru kimyevi tozlu (A,B,C) yangın söndürücüler, karbon dioksit gazlı yangın söndürücüler, su ve köpük kullanılır.
- 4. D Sınıfı Yangınlar:** Yanabilen hafif metallerin ve alaşımların (Magnezyum, Lityum, Sodyum, Seryum gibi) yanmasıyla meydana gelen yangınlardır. Söndürmek için özel hazırlanmış kalsiyum veya sodyum klorür ve/veya susuz sodyum karbonat esaslı kuru kimyevi toz, özel bir teknikle uygulanabilir.
- 5. F Sınıfı Yangınlar (TS EN 2):** Bitkisel ve hayvansal pişirme yağlarının yangınlarını kapsar. Sulu Kimyasal söndürücüler ya da toz söndürücüler ile söndürülür. “ASLA SU İLE SÖNDÜRMEYİNİZ. AKSİ HALDE PARLAMA VE PATLAMA OLUR”

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ AFET YÖNETİMİ ENSTİTÜSÜ

C. YANGIN VE PATLAMADAN ÖNCE ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER

1. Yanıcı, parlayıcı ve yakıcı maddeleri emniyetli uygun depolara koydur, açıkta bıraktırma.
2. Yangın tüpleri ve yangın dolaplarını ayda bir kontrol et; hortumlar ve diğer yangın teçhizatını her an göreve hazır bulundunuz.
3. Elektrik tesisatlarını kontrol altında tut; ark, kaçak var ise yetkili personele onarımını yaptırtınız.
4. İzinsiz elektrik ocakları ve sobaları kullandırmayınız.
5. Kanalizasyon giderlerine yanıcı, yakıcı, parlayıcı maddelerin atılmasına müsaade etmeyiniz.
6. Kapalı alanlarda sigara içilmesi kesinlikle yasaktır. Yakıt depoları, trafolar, doğal gaz tesisatı gibi yerlere ateşle yaklaşma ve yaklaştırmayınız.
7. Otoparklarda araçlara yakıt ikmali yaptırtmayınız.
8. Akaryakıt tanklarına ikmal yapılırken, seyyar söndürücüler ile önlem aldırınız.
9. Yangın planı çerçevesinde görevlerini bil ve her an göreve hazır olunuz.
10. Tutuşabilir maddeler çalışma bölgesinde yalnız işin gerektirdiği miktarda bulundurulmasını ve iş gününün sona ermesi ile önceden hazırlanmış güvenli yerlere taşınmasını sağlayınız.
11. Çabuk tutuşan maddelerle, yanıcı ve parlayıcı sıvılar yalnız önceden belirlenmiş özel yerlerde tutulacak, ağızları kesinlikle açık bırakılmayacaktır. Bu yer ısı kaynaklarından uzakta olmasını ve ayrı bir korumaya alınmasını sağlayınız.
12. Üzerlerine yanıcı bir sıvı sıçramış ya da bulaşmış kişilerin üstlerini değiştirmeden çalışmalara izin vermeyiniz.
13. Yağlı üstübü, paçavra ve benzeri maddelerin kendiliğinden yanması olası olduğundan etrafa atılması yasaktır. Bu maddeler kimyasal atık kovalarına koyulmasını, tehlikeli atık toplama alanına götürülmesini sağlayınız.
14. Yangın çıkış kapıları her .zaman temiz, işler olacak şekilde ve bir engelle kapatılmamalıdır.
15. Yangın tüplerinin kontrolleri belirlenen periyoda uygun olarak yapılması, kullanılan yangın tüpünün yenisi konulması sağlanmalıdır.
16. Teknik nedenlerle kıvılcım ve şerare çıkabilecek yerlerde, kimyasal malzeme, yakıt dolum ve kullanım yerlerinde ve arşivde yangın söndürme cihazları bulundurulmalı, sigara ve ateşle kesinlikle yaklaşılmaması sağlanmalıdır.
17. Tehlikeli bölgelerde **“Sigara içilmesi ve Ateşle yaklaşılması”** hususlarında ikaz levhalarının bulundurulması sağlanmalıdır.
18. Yangın riski yüksek olan birimlerde elektrikli soba, ocak gibi elektrikli gereçlerin kullanılmaması sağlanmalıdır.
19. Günlük çalışma bitiminde ve tatil başlangıcında sorumlusu tarafından cihazların, elektrikli ekipmanların ve makinelerin kapalı olduğunun kontrol edilmesi sağlanmalıdır.
20. Otomobil park yerlerinde araçlar acil çıkabilecek şekilde park edilmesi sağlanmalıdır.
21. Alev ya da kıvılcım saçan elektrik ark kaynağı, oksijen kaynağı, oksijenle kesme işleri veya spiralle yapılan kesme ve taşlama çalışmaları sırasında çevrede yangına karşı önlem alınacaktır. Bu amaçla bu işlerin yapıldığı yerlerin yakınlarında kolayca parlayabilecek türdeki bütün malzemeler başka yerlere götürülecek, götürülemiyorsa yangın söndürme cihazı hazır bulundurulduktan sonra işlere başlanması sağlanmalıdır.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ AFET YÖNETİMİ ENSTİTÜSÜ

D. OLAY ANINDA ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER

Yangını ilk gören kişi etrafındaki kişileri sesli olarak uyarır. En yakın “Yangın Alarm Butonuna” basar.

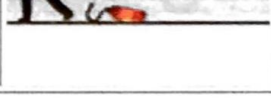
1. Yangını ihbar alan ilk sorumlu Ekip Amirini ve Yangın Ekibini bilgilendirir. Ekip Amirinin talimatları doğrultusunda diğer itfaiye birimlerinden yardım istenmelidir.
2. Çalışma ortamı kapısında yangın durumunda aranılacak telefonlar asılı olarak bulundurulmalıdır.
3. Yangın Ekibi en kısa sürede yangın mahalline ulaşır yangına müdahale ederek yangının yayılmadan söndürülmesini sağlar. Aynı zamanda gerekli soğutma işlemlerine nezaret ederek yangının yayılmasını önleyici tedbirleri alır.
4. Yönetim tarafından görevlendirilen kişi veya teknik ekipteki kişi yönetimin talimatıyla elektriği keserek yangınla mücadelenin daha aktif olmasını sağlar.
5. Kapalı alanlarda ve havalandırması zor olan yerlerde özel maske kullanılmalıdır. Açık havada ve havalandırılması mümkün olan yerlerde yangın söndürme için gerekli zamandan fazla **DUMAN VE GAZ** içerisinde kalınmamalıdır.
6. Yangınla müdahalede görev alanlar önce yangında mahsur kalanları kurtaracak, sonra duruma göre **EVRAK, DOSYA, MAKİNA** gibi kıymetli mal ve malzemelerin kurtarılmasına çalışılmalıdır.
7. **ELBİSELERİ TUTUŞANLAR** yere yatıp yuvarlanmalı veya olaya yakın olanlar tarafından **ISLAK ÖRTÜ** veya **ÇAMAŞIRLA** örtülmelidir.

E. YANGIN VE PATLAMA ÇIKMA OLASILIĞI YÜKSEK OLAN ALANLAR

1. Kazan Dairesi
2. Kompresör ve hidrofor daireleri
3. Basınçlı tüpler ve tüp odaları
4. Trafo merkezleri
5. Ana dağıtım panoları
6. Atık alanları
7. Kimyasal depolar

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ AFET YÖNETİMİ ENSTİTÜSÜ

F. YANGINA MÜDEHALE EDİLMESİ

DOĞRU		YANLIŞ
	Rüzgârı arkanıza alınız.	
	Cihazı alevin dibine tutunuz	
	Yakıtı akan ve damlayan yangınlarda yukarıdan aşağıya doğru söndürünüz	
	Birden fazla cihaz varsa ikisini aynı anda kullanınız	
	Kor artıklarını su ile söndürünüz	
	Kullanılan portatif söndürücülerini tekrar doldurunuz	
		

G. YANGINDAN SONRA ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER

1. Yangın sonrasında yönetim, sivil savunma uzmanı varsa afet ve acil durum yönetim sorumlusu tarafından hasar tespitleri yapılır ve olay mahalli, oluş nedeni, zamanı, zarar miktarı ve ne ile söndürüldüğünü içeren ayrıntılı bir Yangın Tutanağı düzenlenir. Tutanağın bir sureti Yangın dosyasında saklanır, diğer sureti ise Sivil Savunma Uzmanına gönderilir.
2. Yangın, terör, sabotaj ve kötü niyetli bir hareket sonucu meydana gelmişse durum **GÜVENLİK EKİPLERİNE** bildirilir.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ AFET YÖNETİMİ ENSTİTÜSÜ

H. YANGIN ANI AKIŞ DİYAGRAMI

